

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT

RECURSOS PATRIMONIALS

Coordinació: MACIÀ GOU, MARIA MONTSERRAT

Any acadèmic 2016-17

Informació general de l'assignatura

Denominació	RECURSOS PATRIMONIALS			
Codi	102630			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Geografia i Ordenació del Territori	3	OPTATIVA	Presencial
	Grau en Turisme	3	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits ECTS	6			
Grups	1GG			
Crèdits teòrics	0			
Crèdits pràctics	0			
Coordinació	MACIÀ GOU, MARIA MONTSERRAT			
Departament/s	GEOGRAFIA I SOCIOLOGIA			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	El plantejament metodològic de l'assignatura s'estructura a través d'hores estrictament de docència a l'aula, a les tutories (presencials i/o on-line); a les sortides de camp i les pràctiques corresponents; a l'estudi i dedicació de l'alumne i a la realització d'un treball final de grup.			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català			
Distribució de crèdits	150 h. (60%) 90 h. presencials (40%) 60 h. treball autònom			
Horari de tutoria/lloc	dijous de 16 a 17 h. Facultat de Dret. Despatx			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
MACIÀ GOU, MARIA MONTSERRAT	mmaciagou@geosoc.udl.cat	6	

Objectius acadèmics de l'assignatura

OBJECTIUS

Amb l'assignatura "Recursos Patrimonials" es pretén que l'alumne a finals de curs hagi assolit els següents objectius:

- 1) Conèixer els conceptes fonamentals i bàsics que conflueixen en el patrimoni cultural i natural.
- 2) Entendre els processos que han configurat històricament la noció de patrimoni cultural material i immaterial.
- 3) Enumerar les tipologies dels recursos patrimonials i conèixer les directrius internacionals que els afecten.
- 4) Conèixer les polítiques de gestió del patrimoni cultural i natural i els principals òrgans que vetllen per la seva correcta preservació i gestió.
- 5) Conèixer el patrimoni cultural de l'entorn que l'alumne viu i previsiblement haurà de treballar.
- 6) Tenir instruments conceptuals per identificar, interpretar i utilitzar el patrimoni cultural i/o natural com a recurs turístic.
- 7) Comprendre la importància del patrimoni cultural com a motor de dinamització i desenvolupament territorial tant a escala econòmica com a escala educativa d'una determinada comunitat
- 8) Aplicar els coneixements conceptuals adquirits en la anàlisi i interpretació d'un bé patrimonial de cara a la pràctica professional del turisme cultural
- 9) saber utilitzar adequadament i en el seu context metodològic i conceptual les paraules claus del curs: patrimoni cultural i natural; identitat/ pertinença; patrimoni de la humanitat; Unesco; recursos patrimonials; turisme; interpretació de patrimoni; cultura.

Competències

COMPETÈNCIES

Competències específiques

- 1- Demostrar el coneixement i comprensió dels conceptes bàsics del patrimoni cultural i dels processos de patrimonialització.
- 2.- Saber interpretar i utilitzar els recursos patrimonials com a motor del turisme cultural.

3- Capacitat per a desenvolupar i gestionar projectes de posada en valor de patrimoni cultural.

Competències generals

1- Capacitat d'anàlisi i síntesi.

2- Capacitat d'aprenentatge de forma autònoma.

3- Capacitat de planificar, coordinar i liderar treballs en equip.

Continguts fonamentals de l'assignatura

1- El Concepte de Patrimoni Cultural

Noció i ús del concepte de patrimoni cultural.

Construcció del concepte de patrimoni cultural i natural.

Forces que influeixen en el patrimoni cultural.

2- Tipologies, característiques i usos del patrimoni cultural i natural

Definició. Patrimoni material i immaterial en l'actualitat: tipologies.

La Unesco i el Patrimoni Mundial; evolució dels conceptes; categories dels béns culturals i classificació dels RP.

3- Els Museus: un gran instrument patrimonial i turístic

Definició. Origen i evolució del fet museístic. L'ICOM.

Legislació que els afecta; tipologies de museus i fórmules de gestió.

El sistema museístic català: el nou pla de Museus.

Els Museus com a recurs turístic.

4. Polítiques de gestió, conservació i valorització del patrimoni cultural i natural.

Actors de la definició, protecció i gestió del patrimoni cultural i natural (Carta d'Atenes, Unesco, etc).

Organismes supraestatals, estatals i regionals. Els marcs legals.

5. Polítiques de patrimoni natural a Catalunya i Espanya

Legislació i mesures de protecció. Normes bàsiques.

6- La interpretació i difusió de patrimoni

Definició i evolució de l'estratègia.

Principis de la interpretació de patrimoni. Finalitats i objectius.

La difusió com a pilar estructural de la gestió de patrimoni.

7- El turisme cultural

Definició. Evolució del concepte.

Carta de Turisme Cultural (ICOMOS).

Principis del turisme cultural.

El turista cultural.

Eixos metodològics de l'assignatura

- Classes magistrals: exposició dels continguts teòrics dels temes enunciats al programa. Els alumnes tindran penjats al Campus Virtual l'esquema bàsic dels temes en format PowerPoint. En el marc de les classes es fomentarà i valorarà la participació activa, respectuosa i crítica de l'alumnat. Els continguts de les classes es complementaran amb les lectures recomanades en el decurs del desenvolupament de cadascun dels temes.
- Sortides de camp: es programaran sortides per tal de conèixer els recursos patrimonials de la ciutat de Lleida i àrees pròximes per tal d'aprofundir en el coneixement, grau de patrimonialització i ús turístic del patrimoni cultural proper. De cada sortida se'n despendrà una pràctica.
- Realització d'un treball final en equip. L'objectiu del treball és que l'alumne sàpiga utilitzar els recursos patrimonials escollits d'un territori concret (coneixement dels valors històric, artístics o naturals; grau de protecció; estadi de patrimonialització) i convertir-los en un recurs turístic mitjançant la paquetització. Aquest treball s'haurà d'exposar al grup-classe.

Sistema d'avaluació

Avaluació continuada

- Assistència i participació activa a classe i a les sortides de camp que es faran al llarg del curs amb la redacció de les pràctiques corresponents (20%)
- Treball final en equip i exposició pública en format PowerPoint al grup-classe (40%)
- Examen final entorn el contingut teòric impartit en les classes magistrals (40%)

Avaluació alternativa

En cas que una/a estudiant acreditati documentalment (contracte de treball i resum de la vida laboral expedit per la Tresoreria de la Seguretat Social) que està treballant amb jornada laboral completa durant el curs docent i per tant no pot complir amb els requisits establerts per a l'avaluació continuada, podrà optar per la realització d'una prova única de validació de competències i coneixements que es realitzarà en les setmanes assenyalades a aquests efectes en el calendari d'avaluació del grau.

Bibliografia i recursos d'informació

ANTÓN, S (1996)., "Turismo y gestión municipal del patrimonio cultural y monumental", *III Congreso de la Asociación Española de Expertos Científicos en Turismo*. Gijón, AECIT.

BALLART HERNÁNDEZ, J.(1997), *El patrimoni artístic i arqueològic: valor y uso*. ed. Ariel,

BALLART HERNÁNDEZ, J., JUAN I TRESSERRAS,(2001) J., *Gestión del patrimonio cultural*. ed. Ariel,

CASTRO MORALES,F., BELLIDO GANT, Mª L. (eds), (1998), *Patrimonio, museos, turismo cultural: claves para la gestión de un nuevo concepto de ocio*. Publicaciones de la Universidad de Córdoba,

DONAIRE BENITO, J.A., (2008), *Turisme cultural. Entre l'experiència i el ritual*. Ed. Vitel·la,

GARCIA PETIT, J. L., (1998) "De la cultura como patrimonio al patrimonio cultural", *Política y sociedad*. núm. 27, UCM,

GARCIA MARCHANTE, J.S; POYATI HOLGADI, M. del C. (coord), (2002), *La función social del patrimonio histórico: el turismo cultural*, Ediciones de la Universidad de Castilla-La Mancha,

GENERALITAT DE CATALUNYA, (1995) *Legislació sobre patrimoni cultural*, Col.I.Legislació temàtica, vol 7; Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura,

GENERALITAT DE CATALUNYA, (2012), *Bases del Nou pla de Museus de Catalunya*, Generalitat de Catalunya, Departament de cultural

INSTITUT CATALÀ DE RECERCA EN PATRIMONI CULTURAL, (2009), Anàlisi de les definicions de turisme cultural i de les formes de recompte dels turistes culturals, Generalitat de Catalunya, Dpt. de Cultura.

LLULL PEÑALBA, J., (2005), "Evolución del concepto y de la significación social del patrimonio cultural", *Arte, Individuo y sociedad*, vol 17

MARTÍN GUGLIELMINO, M., (2007), "La difusión del patrimonio. Actualización y debate", *E-RPH*, (Revista electrònica de patrimoni històric) Universidad de Granada

METCHILD RÖSSLER (2006) "Los paisajes culturales y la Convención del patrimonio Mundial, a www.condensam.org/unesco

PRATS, LI, (1998) "El concepto de Patrimonio Cultural", *Política y sociedad*, núm. 23, Universidad Complutense de Madrid,

PRATS, LI. (2011) "La viabilidad turística del patrimonio", *Pasos, revista de Turismo y patrimonio cultural*, vol. 9, núm. 2,

PRATS, LI. (2003) , Patrimonio + turismo= ¿desarrollo?, *Pasos. Revista de Turismo y patrimonio cultural*, vol. 1, núm. 2,

PRATS, LI., (2005) Concepto y gestión del patrimonio local. *Cuadernos de Antropología Social*, núm. 21, UB

PRATS, LI, (2012) "El patrimonio en tiempos de crisis", *Revista Andaluza de Antropología*, núm. 2,

PRATS, LI., SANTANA, A., "Reflexiones libérrimas sobre patrimonio, turismo y sus confusas relaciones", *El encuentro del turismo con el patrimonio cultural: concepciones teóricas y modelos de aplicación*, Asociación Andaluza de Antropología, 2005

SANTANA, A., (2003) "Patrimonios culturales y turistas: unos leen lo que otros miran", *PASOS. Revista de turismo y patrimonio cultural*, 1(1),

UNESCO 1954, 1999, Convención para la protección de los Bienes Culturales en caso de Conflicto Armado, La Haya,

UNESCO 1972, Convención sobre la protección del patrimonio mundial,

UNESCO 2003, Convención de 2003 para la salvaguarda del Patrimonio Cultural Inmaterial

ICOMOS 1999 Carta Internacional sobre turismo cultural, 1999

ICOMOS 2008, Carta ICOMOS paraa la Interpretación y presentación de Sitios de Patrimoni Cultural, 2008

www.pasosonline.org

www.condensam.org/unesco

www.unesco.org